

ע"פ 4290/14 - עופר גואטה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4290/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המערער: עופר גואטה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בתל-אביב-יפו
מיום 15.6.2014 בתיק גמ"ר 211-03-14 שניתנה על-
ידי כבוד סגן הנשיאה י' ויטלסון
תגובת המשיבה מיום 20.6.2014

בשם המערער: עו"ד אבי דוויק

בשם המשיבה: עו"ד יאיר חמודות

פסק-דין

1. ערעור על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כבוד השופט י' ויטלסון) מיום 15.6.2014, שלא לפסול עצמו מלדון בגמ"ר 211-03-14.

2. נגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין,

עמוד 1

התשל"ז-1977, יחד עם סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. המדובר בתאונת דרכים בה נהרג אדם. ביום 1.6.2014 התקיימה הקראה בתיק. קודם לדין ההקראה ניהלו בעלי הדין מגעים לגיבוש הסדר טיעון. בפתח הדיון הודיעו לבית המשפט, כי מגעים אלה לא הבשילו. בהמשך ציין בית המשפט בפני בעלי הדין, כי להשקפתו התיק ייחודי במספר מובנים: המערער נכנס לצומת באור ירוק מהבהב, ואילו המנוח נכנס לצומת באור אדום, אף על פי שעצר אחרי קו העצירה. עם זאת, בית המשפט ציין כי לפי ההלכה הנוהגת, הטענה שהמערער נכנס לצומת באור ירוק, כשלעצמה, אינה מזכה אותו. לכן, העיר כי אם עובדות כתב האישום נכונות, אין טעם להיכנס לשלב ההוכחות, "ובמובן זה סוף המחזה ידוע". לאחר דברים אלה, הודיע המערער לבית המשפט כי הוא כופר בעובדות כתב האישום, וכי בכונתו להביא ראיות שיסתרו אותן. בעקבות זאת קבע בית המשפט מועדים לשמיעת ההוכחות. יש לציין, שמהלך הדיון לא תועד במלואו בפרוטוקול, ולכן ישנן גרסאות שונות בנוגע לתוכן הדברים שנאמרו.

3. ביום 10.6.2014 הגיש המערער בקשה לפסילת בית המשפט, בה הציג גרסה שונה להתבטאויות בית המשפט מזו שתוארה לעיל. המערער טען, כי בית המשפט אמר שהוא מוכן לשבת בסבלנות ולאפשר לבעלי הדין לנהל את המשפט, אך למעשה הוא יכול לגלות למערער כבר עתה את סוף המחזה עוד בטרם התחיל. לטענת המערער, בית המשפט הביע דעתו כי שני הצדדים אשמים ("בתיק הזה אף אחד לא יצא זכאי"), ואף ביקש מהמערער לא להגיש בקשה לפסילתו עקב התבטאויות אלה. המערער הכיר בכך שבית המשפט התבטא מתוך כוונה חיובית להביא את הצדדים להסדר, אך טען, כי התבטאויות בית המשפט יצרו רושם שדינו נחרץ. בתגובתה לבקשת הפסלות טענה המשיבה, כי למיטב זיכרונה של הפרקליטה שהופיעה מטעמה בדיון, הדברים לא נאמרו כפי שתיאר המערער בבקשת הפסלות. המשיבה טענה, כי בית המשפט לא אמר כי "חבל על הזמן שבשמיעת המשפט", או כי "תיק הזה אף אחד לא יצא זכאי", כפי שטען המערער. לשיטתה, בית המשפט אמר רק שלמיטב הערכתו, אף צד לא יצא כשכל תאוותו בידו, וציין שיש מקום להסדר טיעון. המשיבה ביקשה להבהיר עוד, כי קודם להתבטאות פנה בית המשפט למערער, ואמר לו שהוא יכול לגלות לבעלי הדין את סוף המחזה, אם המערער לא יבקש לפסול אותו בשל כך. דברי בית המשפט נאמרו רק לאחר שהמערער השיב בחיוב.

4. ביום 15.6.2014 דחה בית המשפט (כבוד השופט י' ויטלסון) את בקשת הפסלות. בהחלטתו הבהיר, כי דבריו לא היו אלא ביטוי להלכה המשפטית הנוהגת בנסיבות דומות לעובדות כתב האישום, ונאמרו מתוך הנחה שאין מחלוקת עובדתית בין בעלי הדין. לדברי בית המשפט, כל שאמר הוא כי אם עובדות כתב האישום אינן שנויות במחלוקת, אין טעם לנהל הוכחות ובמובן זה "סוף המחזה ידוע". עד אותו שלב לא הודיע הסניגור כי מרשו כופר בעובדות. בית המשפט הוסיף כי משהובהר לו, לאחר שהדברים הנזכרים נאמרו, כי קיימת מחלוקת עובדתית, קבע מיד מועדים להוכחות. בהחלטתו הדגיש בית המשפט כי הוא עתיד לשמוע את ההוכחות בנפש חפצה. על החלטה זו הוגש הערעור שלפניי. בערעור חוזר המערער על טענותיו בבקשת הפסלות, בצד השגות לגבי אופן תיאור עובדות כתב האישום בהחלטת בית המשפט בבקשה, שאין זה המקום לדון בהן. ביום 20.6.2014 הוגשה תגובת המשיבה לערעור, בה חזרה אף היא על עיקרי תגובתה לבקשת הפסלות בבית משפט קמא.

5. דין הערעור להידחות. כאשר גרסת השופט בנוגע להשתלשלות האירועים בהליך שונה מגרסת בעל הדין, קמה חזקה כי גרסת השופט היא זו המתארת נאמנה את השתלשלות האירועים. הנטל על המבקש לסתור את גרסת השופט הוא נטל כבד (ראו, למשל, ע"פ 344/99 בשן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 599, 613 (1999); ע"פ 2749/14 גאון נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (18.4.2014) (להלן - עניין גאון)). מקבל אני את גרסת בית המשפט בהחלטתו לגבי האירועים. גרסה זו נתמכת באמור בתגובת המשיבה, לפיה התייחס בית המשפט בדבריו להלכה הנוהגת בנסיבות העניין. הוא עשה כן מתוך הנחה, שעובדות המקרה אינן שנויות במחלוקת בין בעלי הדין, ומתוך שאיפה לקדם הסדר ביניהם.

בשאיפה זו אין פסול (ראו, למשל, עניין גאון, פסקה 12 וההפניות שם).

6. לגופה של התבטאות, אינני סבור כי דבריו של השופט ביחס לתוצאת ההליך על בסיס הבנתו את הנתונים שהיו בפניו מקימים חשש ממשי למשוא פנים. כדי לקבוע אם מתעורר חשש כאמור, יש לבחון את משמעות הדברים בהקשר ובשלב בהליך בו נאמרו (ראו, למשל, ע"פ 4117/14 פוגאץ נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (19.6.2014); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 194 (2006) (להלן - מרזל)). משקל יינתן לכך שהתבטאות באה טרם שמיעת ראיות או טיעונים (ראו מרזל, שם; והשוו ע"פ 1728/14 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.3.2014)). במקרה דנא, דומה כי בית המשפט סבר, בטעות, שישנה הסכמה בין בעלי הדין ביחס לעובדות, והתייחס למצב המשפטי בהסתמך על סברה זו. במילים אחרות, בית המשפט לא קבע בעצמו דבר ביחס למצב העובדתי (להבחנה בין קביעה משפטית לקביעה עובדתית לצורך דיני הפסלות, השוו ע"א 3712/02 פקיד שומה תל אביב 4 נ' מקוב, פ"ד נו(4) 185, 190-192 (2002); מרזל, בעמוד 278, בהקשר של שפיטה בהליך קודם). משהובהר לבית המשפט כי בכוונת המערער לנהל הוכחות, הדגיש כי ישמע את הראיות בנפש חפצה. אף אם אניח כי ראוי היה שבית המשפט יימנע מלומר חלק מן הדברים אותם אמר ובשלב בו נאמרו, אין בכך כדי להקים עילת פסלות. לאור כל אלה, סבור אני כי אין חשש ממשי לכך שבית המשפט אינו פתוח לשכנוע בהמשך ההליך.

7. מטעמים אלה, לא מצאתי שמתקיים בנסיבות העניין חשש ממשי למשוא פנים, כנדרש לפי סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

8. לפיכך, הערעור נדחה.

ניתן היום, ד' בתמוז התשע"ד (2.7.2014).

ה נ ש י א